

Dreptul

ISSN 1857-3185

VINERI

27 aprilie

2012

Anul XI

nr. 15 (418)

8 pagini – 3 lei

Săptămînal juridic

E-mail: dreptul_pravo@yahoo.com

MAI a elaborat Propunerea de Politică Publică în vederea modernizării mecanismului de investigare a cazurilor de încălcare a drepturilor omului
pag. 3

Agresiunea sexuală – formă de violență asupra copiilor

pag. 4

Ministerul de Interne a finalizat operațiunea de control al armelor

pag. 5

Deputații moldoveni participă la sesiunea de primăvară a APCE

Delegația Parlamentului Republicii Moldova participă la sesiunea de primăvară a Asambleei Parlamentare a Consiliului Europei, care se desfășoară în perioada 23-27 aprilie.

Din delegație fac parte vicespeakerul și șefa delegației, Liliana Palihovici, președintele Comisiei parlamentare pentru politică externă și integrare europeană, Igor Corman, deputații Ana Guțu, Valeriu Ghilețchi, Vladimir Voronin și Grigori Petrenco.

Una din temele majore ale sesiunii vizează efectele primăverii arabe și dezbaterile privind egalitatea de șanse între femei și bărbați în țările arabe. Agenda sesiunii include și chestiuni ce țin de promovarea cetățeniei active în Europa, buna gestionare și etica în domeniul sportului, protecția libertății de exprimare și informare pe Internet și mass-media online, situația persoanelor strămutate intern și a repatriaților din regiunea Caucazului de Nord, promovarea unei politici adecvate privind paradisurile fiscale, asigurarea cetățenilor cu pensii decente și altele.

În cadrul întrunirii, președintele Adunării Parlamentare a Consiliului Europei (APCE),

Jean-Claude Mignon, a apreciat alegerea președintelui Republicii Moldova.

În deschiderea sesiunii APCE, Jean-Claude Mignon

cu ocazia investirii sale în funcție, eveniment ce a marcat sfârșitul impasului politic în care țara s-a aflat timp de trei ani, și un nou început

optimist în ceea ce privește soluționarea conflictului transnistrean.

Jean-Claude Mignon

în interesul nostru. Vom face tot posibilul ca întâlnirea ambelor părți să aibă loc, pentru a veni cu propuneri

oameni inteligenți, încercăm să găsim soluții practice”, a menționat sursa.

De asemenea, președintele APCE a remarcat că întâlnirea sa cu liderul regiunii transnistrene, Evghenii Șevciuk, a fost una productivă. „Soluția cu privire la reglementarea conflictului transnistrean trebuie să vină de la moldoveni, fiindcă și cei din transnistria sînt moldoveni. În cadrul acestor zile voi întâlni delegația rusă și voi pune în discuție această întrebare. Am promis că voi reveni în Moldova cu o delegație mai reprezentativă a Consiliului Europei și dacă există un conflict, eu sînt optimist și spun că ar trebui să se rezolve în lunile ce urmează”, a subliniat Mignon.

Amintim că la începutul lunii aprilie curent, Jean-Claude Mignon a efectuat o vizită de lucru în Republica Moldova. Oficialul s-a întâlnit cu președintele țării, Nicolae Timofti, prim-ministrul Vlad Filat, speakerul Parlamentului, Marian Lupu, precum și cu conducerea administrației din stînga Nistrului.

a făcut public un raport de activitate, în care a prezentat vizita din 2-5 aprilie, efectuată la Chișinău, la invitația președintelui Parlamentului, Marian Lupu.

„La Chișinău l-am felicitat pe președintele Republicii Moldova, Nicolae Timofti,

pentru Moldova. În cadrul întreprinderii noastre, președintele și-a exprimat dorința de a participa la una din sesiunile viitoare ale APCE”, a menționat, în discursul său, Jean-Claude Mignon.

În altă ordine de idei, președintele APCE s-a arătat

consideră că problema transnistreană poate fi rezolvată în câteva luni dacă va exista voință politică din partea ambelor părți.

„Chiar dacă Consiliul Europei nu face parte din formatul „5+2”, rezolvarea acestui conflict înghețat este

practice privind rezolvarea conflictului. Consiliul Europei este gata să ajute. Ca

Bulgaria și Moldova – ultimele state care aderă la Convenția privind apatridia

Bulgaria și Moldova sînt ultimele state care aderă la convențiile internaționale privind apatridia. La 19 aprilie, Republica Moldova, oficial, a depus instrumentele de aderare la Convenția din 1954 privind statutul persoanelor apatride și Convenția din 1961 privind reducerea apatridiei, la Națiunile Unite, în New York. Bulgaria a aderat la aceste tratate importante o lună mai devreme, pe 22 martie.

Luînd în considerare țara noastră, 73 de state au aderat la Convenția din 1954 privind statutul persoanelor apatride, și 44 sînt state parte la Convenția din 1961 privind reducerea apatridiei. Anul trecut, numai 65 de state erau parte la Convenția din 1954, și 37 state erau parte la Convenția din 1961.

Treizeci și unu de state și-au luat angajamentul, la întrunirea ministerială UNHCR în decembrie, de a adera la una sau la ambele convenții. Moldova și Bulgaria acum au îndeplinit aceste angajamente, împreună cu Benin și Georgia, care au aderat în decembrie.

În toată lumea, numărul persoanelor apatride este estimat la circa 12 milioane.

În Moldova, mai mult de 5000 de persoane s-au identificat ca fiind apatride, în urma ultimului recensămînt, care nu a acoperit regiunea transnistreană. Pînă în prezent, peste 2000 de persoane au fost oficial recunoscute. Aproape toți sînt foști cetățeni sovietici.

Începe ziua cu DREPTUL!

◆ Flash

În intersecțiile unde se produc frecvent accidente rutiere sînt puse limitatoare de viteză

Doă limitatoare de viteză au fost instalate la intersecția străzilor Mihai Eminescu cu 31 August 1989. Decizia a fost luată de municipalitate, iar în curînd, limitatoare similare vor apărea și în alte cîteva intersecții unde se produc frecvent accidente de circulație.

Ofițerul de presă al Direcției poliției rutiere, Antonina Tăpă, a declarat că limitatoarele vor face ca șoferii să reducă din viteză, iar astfel, accidentele vor putea fi evitate.

Banii pentru instalarea limitatoarelor de viteză sînt alocați de către Primăria Capitalei. Potrivit datelor Direcției poliției rutiere, de la începutul anului, la intersecția străzilor M. Eminescu cu 31 August 1989, au avut loc 15 accidente rutiere, în care au avut de suferit 6 persoane.

Președintele nu a promulgat Legea privind castrarea chimică a pedofililor

Președintele Republicii Moldova, Nicolae Timofti, a refuzat să promulge Legea cu privire la castrarea chimică a pedofililor pe motiv că inițiativa legislativă contravine Constituției.

Potrivit purtătorului de cuvînt al președintelui, Vlad Țurcanu, proiectul de lege se referă la evitarea tratamentului degradant.

Pe de altă parte, deputatul liberal, Valeriu Munteanu, inițiatorul Legii afirmă că va insista ca Legea respectivă să fie supusă votului de Parlament. „E dreptul președintelui Timofti să nu promulge această lege”.

Potrivit lui Munteanu, inițiativa este perfect legală și se încadrează în prevederile constituționale și cu alte norme legislative la care Republica Moldova este parte. „Germania, Polonia sau Cehia sînt țări care au adoptat în propriile legislații prevederi similare sau chiar mai dure. Noi trebuie să avem suficiente pîrghii pentru a ne lupta cu această infracțiune”, a spus deputatul liberal.

Sursa citată a adăugat că Legea va reveni în dezbateri pentru deputați. În situația cînd Parlamentul va vota din nou în aceeași lectură, legea va fi promulgată automat.

Directorul Centrului de Resurse pentru Drepturile Omului, Sergiu Ostaf, se îndoiește de eficiența acestei legi. Potrivit lui, există și alte modalități de a sancționa infracțiunile sexuale.

În martie curent, Parlamentul a aprobat în două lecturi un proiect de lege care prevede modificări în Codul penal privind introducerea castrării chimice ca măsură de siguranță contra infracțiunilor sexuale.

În ultimii cinci ani, perioadă supusă verificării, conform datelor Ministerului de Interne, 15 persoane au fost acuzate penal pentru infracțiuni sexuale.

Totul despre migrația din Moldova

Informații complexe și cuprinzătoare despre posibilitățile și oportunitățile de migrare în peste 20 de țări ale lumii pentru cetățenii Republicii Moldova care au decis să plece peste hotare, precum și informații despre condițiile de ședere, posibilitățile de lucru și business pentru cetățenii străini, care se află sau au intenția de a vizita țara noastră, sînt disponibile și ușor accesibile acum, odată cu modernizarea și relansarea site-ului www.migratie.md.

Acest portal informativ a fost creat în 2004 ca răspuns la creșterea migrației externe a cetățenilor Republicii Moldova, actualizat și modernizat în 2012 de către Organizația Internațională pentru Migrație, misiunea în Moldova în cadrul proiectului „Susținerea implementării componentei de migrație și dezvoltare a Parteneriatului de Mobilitate EU- Moldova”, implementat de Organizația Internațională pentru Migrație și finanțat de Uniunea Europeană cu un buget total de 1,999,734.77 euro / 30,822,578.58 lei moldovenești.

Plecarea într-o altă țară adesea nu este un proces ușor, ne-maivorbind de costurile financiare semnificative, afectarea modului obișnuit de viață și despărțirea de familie și prieteni. Pentru ca respectiva călătorie să reușească, iar cheltuielile să nu fie în zadar, migranții trebuie să cunoască mai multe despre țara în care au de gînd să meargă și să respecte regulile stabilite pentru străini în statul respectiv.

Site-ul web www.migratie.md, acum actualizat într-un nou format, își dorește să ofere migranților cunoștințe și informații cuprinzătoare pentru că decizia acestora de a pleca să fie una bine gîndită, și informată din considerente legale, sociale și economice.

Republica Moldova va susține reforma Curții Europene pentru Drepturile Omului

Republica Moldova va susține reforma Curții Europene pentru Drepturile Omului, inițiată de Marea Britanie. Deși, inițial reforma propusă a provocat controverse, iar reprezentanții societății civile au formulat anumite rezerve în ceea ce privește conținutul acesteia, în cadrul discuțiilor preliminare s-a ajuns la un consens, fiind atenuate mai multe din aspectele supuse criticilor. Astfel, delegația condusă de ministrul Justiției, Oleg Efrim, care a participat, recent, la Brighton la o conferință internațională axată pe această temă, a reușit să adopte o poziție consolidată cu opinia majorității statelor semnatare ale Convenției Europene a Drepturilor Omului.

Potrivit lui Oleg Efrim, poziția Guvernului Republicii Moldova este una flexibilă și susține propunerile Curții și ale Consiliului Europei de consolidare a capacităților CEDO și de fortificare a executării hotărîrilor acesteia la nivel național. „Reforma de la Brighton urmează a fi înscrisă ca un moment crucial, pentru că statele semnatare ale convenției au căzut de acord că existența și viabilitatea acesteia nu mai este deja exclusiv în grija guvernelor și a Curții Europene. Nu numai Consiliul Europei ar trebui să se preocupe de dezvoltarea sistemului Convenției. Toate instituțiile statelor membre, autoritățile administrative, organele de urmărire și ale procuraturii, parlamentele naționale și instanțele judecătorești trebuie să joa-

ce rolul lor în consolidarea sistemului convenției și atingerea noilor standarde. Întreaga capacitate a instituțiilor de la Strasbourg ar trebui, de asemenea, să fie implicată în acest proces, și aptitudinile tuturor actorilor-cheie implicați trebuie să fie îmbunătățite în mod continuu și constant”, a declarat ministrul Justiției al Republicii Moldova în discursul său adresat participanților la lucrările Conferinței de la Brighton.

Delegația Republicii Moldova și-a exprimat speranța că rezultatele reformei nu vor limita accesul cetățenilor la CEDO și, dimpotrivă, vor consolida capacitățile acestora de examinare a cererilor ce-i sînt adresate, eliminînd astfel riscurile apariției unei crize în sistemul Convenției Europene.

De asemenea, în cadrul discuțiilor preliminare, Republica Moldova și-a exprimat dezacordul cu anumite puncte din proiectul Declarației adoptată la Brighton, similare cu cele formulate de delegațiile altor state și care, în cele din urmă, au fost eliminate din acest document. Acestea se refereau, în mod special, la propunerile de a limita competențele Curții Europene prin extinderea aplicabilității marjei de apreciere a

statelor și introducerea unor noi criterii de admisibilitate.

Actualmente, pozițiile delegațiilor participante la Conferința de la Brighton, inclusiv și a Republicii Moldova, au coincis în ceea ce privește necesitatea amendării Convenției Europene, pentru reformularea unor criterii de admisibilitate care să permită CEDO să fie mai flexibilă în selectarea dosarelor ce ajung în atenția sa și, totodată, să evite cazurile triviale. Pe lângă asta, este vorba despre extinderea obligației statelor semnatare de a garanta drepturile declarate de convenție la nivel național și înlăturarea problemelor sistemice care duc la creșterea progresivă a numărului de cereri adresate Curții Europene. La

fel, printre problemele examinate se află atragerea tuturor autorităților naționale în procesul de executare a hotărîrilor CEDO și implementarea convenției la nivel național.

Pozițiile guvernelor și, în particular, a Guvernului R. Moldova au fost expuse în cadrul etapelor preliminare de discuții pe marginea proiectului Declarației de la Brighton. La conferință, documentul a fost discutat în versiunea sa finală și, ulterior, dat publicității.

Legea nr. 133 privind protecția datelor cu caracter personal, a intrat în vigoare

La 14 aprilie 2012, Legea nr. 133 din 8 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal a intrat în vigoare.

Respectivul act legislativ, devine instrumentul principal de protecție a drepturilor și libertăților persoanei la prelucrarea datelor ei cu caracter personal, inclusiv a protecției inviolabilității vieții private, secretului personal și familial, precum și la compartimentul corespunderii prelucrării datelor cu caracter personal prevederilor actelor normative naționale și internaționale.

Amintim că, noua Lege privind protecția datelor cu caracter personal transpune în plan național prevederile Directivei 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului, din 24 octombrie 1995 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date (document care dezvoltă și concretizează principiile Convenției pentru protecția persoanelor referitor la prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal).

Totodată, Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, precizează că Legea nr. 17 - XVI din 15 februarie 2007 cu privire la protecția datelor cu caracter personal a fost abrogată.

Inițiativa legislativă privind introducerea votului uninominal a fost supusă dezbaterilor publice

Inițiativa legislativă înaintată de prim-vicepreședintele Parlamentului, Vlad Plahotniuc privind introducerea votului uninominal în sistemul electoral din Republica Moldova, a fost supusă, recent, dezbaterilor publice. La acestea au participat membri ai unor partide politice, organizații internaționale, dar și reprezentanți ai mass-media și ai societății civile.

Vlad Plahotniuc, autorul proiectului, a opinat că inițiativa respectivă va spori pluralismul politic, va oferi șanse partidelor mici de a accede în Parlament, va spori legătura dintre aleși și alegători și va scoate în prim-plan responsabilitatea celui ales.

Reprezentanții partidelor politice din Parlamentul Republicii Moldova au enunțat avantajele și dezavantajele acestui proiect de lege, dar și au remarcat mai multe lacune privind modul de aplicare a votului uninominal. Astfel, exponenții partidelor politice, în parte, au fost de acord cu faptul că votul uninominal i-ar putea face mai responsabili pe deputați, însă au solicitat și elaborarea unor mecanisme concrete de responsabilizare și de penalizare a acestora.

Membrii partidelor politice au subliniat și lipsa prevederilor

Cabinetul de miniștri a aprobat proiectul de lege cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului

Potrivit documentului, polițiștii nu vor mai avea atribuția de a stabili ordinea publică, iar activitatea lor va fi dirijată de Departamentul de poliție, autoritate de administrare și control, condusă de un șef, numit de Guvern la propunerea ministrului Afacerilor Interne. Reieșind din aceste atribuții, poliția va fi împărțită în cea de stat și locală, care va fi controlată de autoritățile administrației publice locale. Polițiștii vor fi angajați în baza unui concurs și li se vor acorda grade speciale, echivalente cu gradele de calificare ale funcționarilor publici, și nicidecum cu cele militare.

Proiectul urmează a fi discutat în Parlament. În cazul în care va fi adoptat, legea va intra în vigoare după șase luni de la data publicării.

Ministrul Alexei Roibu a menționat că polițiștii vor fi asigurați cu spațiu locativ de serviciu în perioada activității profesionale în organele de poliție. Totodată, locuințele nu vor putea fi supuse privatizării, iar angajații care vor închiria o locuință, vor putea beneficia de compensații bănești. În timpul apropiat, a specificat Alexei Roibu, ministrul va veni cu un proiect de lege care va reglementa, în baza parteneriatului public-privat, construcția locuințelor de serviciu destinate polițistilor.

lor referitoare la finanțarea candidaților aleși în circumscripțiile uninominale, modul în care vor vota cetățenii de peste hotare, dar și cei din regiunea transnistreană.

Reprezentanții societății civile au salutat această inițiativă legislativă, însă au solicitat ca proiectul de lege să fie supus în continuare dezbaterilor publice, astfel încît să fie găsite răspunsuri la toate întrebările legate de aplicarea votului uninominal.

Proiectul de lege privind introducerea votului uninominal a fost transmis în Parlament în luna februarie a anului curent. Acesta prevede alegerea fiecărui candidat în parte și nu votarea listei înaintate de partid.

Colectivul Facultății de drept a USM și Uniunea Juriștilor din Moldova exprimă sincere condoleanțe și profundă compasiune familiei și apropiaților prorectorului Universității de Stat din Moldova Tudor ARNĂUT, în legătură cu trecerea sa în neființă.

Dumnezeu să-l odihnească în pace.

Colaborarea vamală între Moldova și UE, pe calea progresului

În ultima perioadă, Serviciul Vamal din Republica Moldova a înregistrat progrese semnificative în dezvoltarea capacităților proprii, în special la capitolul securizarea și fluidizarea traficului de mărfuri, colaborarea în domeniul simplificării procedurilor de trecere a frontierei pentru agenții economici de încredere, precum și dezvoltarea conceptului „ghișeului unic”. Acestea sînt principalele constatări făcute la prima ședință a grupului de lucru privind implementarea Cadrului strategic de cooperare vamală între Republica Moldova și Uniunea Europeană. Evenimentul s-a desfășurat recent, la Chișinău.

ciului Vamal și și-au exprimat disponibilitatea pentru susținerea eforturilor instituționale, inclusiv prin schimbul de experiență și asistență tehnică disponibilă din fondurile europene. Părțile au dat o apreciere pozitivă rezultatelor primei ședințe, remarcînd progrese substanțiale și la capitolul cooperării vamale între Uniunea Europeană și R. Moldova.

Următoarea ședință a grupului de lucru privind implementarea Cadrului

Partea europeană a fost reprezentată de Directoratul General Impozitare și Uniune Vamală al Comisiei Europene (DG TAXUD), Oficiul European pentru lupta antifraudă / OLAF, și cinci state-membre ale UE (Germania, Lituania, Polonia, Marea Britanie și România). Acestea și-au exprimat disponibilitatea de a participa la activitatea grupului de lucru și de a contribui, în acest mod, la dezvoltarea cooperării vamale cu Republica Moldova.

„Pentru sistemul vamal național, trecerea la etapa de implementare a Cadrului strategic de cooperare vamală reprezintă un pas important, ce denotă că procesul de armonizare a sistemului vamal al Republicii Moldo-

va cu standardele europene avansează și are perspective clare pentru viitor”, a declarat Iurie Ceban, directorul Departamentului de aplicare a legii al Serviciului Vamal.

Discuțiile în cadrul ședinței grupului de lucru au vizat obiectivele comune prioritare de colaborare, printre care: securizarea și fluidizarea traficului de mărfuri, managementul riscului, combaterea fraudelor, investițiile în modernizarea vamală.

De asemenea, au fost discutate, în mod special aspectele ce țin de colaborarea în domeniul simplificării procedurilor de trecere a frontierei pentru agenții economici de încredere din UE și Moldova, dezvoltarea continuă a conceptului „ghișeului unic”

și „singură oprire” în posturile vamale de frontieră și cele interne, implementarea noului Sistem computerizat de tranzit/ NCTS.

Pe agenda reuniunii a fost inclusă, drept subiect separat, colaborarea în domeniul antifraudă. Astfel, membrii grupului de lucru au convenit asupra semnării unui Memorandum de înțelegere între Serviciul Vamal și Oficiul European pentru lupta antifraudă/OLAF, în vederea desfășurării operațiunilor comune de contracarare a traficului ilicit la frontieră.

În cadrul evenimentului s-a constatat că au fost înregistrate progrese în dome-

niul securizării traficului de mărfuri la frontiera moldo-română, care se datorează cooperării eficiente între autoritățile vamale din Moldova și România. În acest context, Serviciul Vamal a reiterat necesitatea dezvoltării și implementării graduale a noilor mecanisme performante de colaborare vamală

și anume, controlul vamal comun și schimbul de informație prealabilă.

Reprezentanții UE și ai statelor membre au remarcat progrese importante în dezvoltarea capacităților Servi-

Strategic de Cooperare Vamală între Republica Moldova și Uniunea Europeană va avea loc în luna septembrie curent.

Lilia DUMINICA

MAI a elaborat Propunerea de Politică Publică în vederea modernizării mecanismului de investigare a cazurilor de încălcare a drepturilor omului

Recent, în cadrul ședinței Comitetului interministerial de planificare strategică, sub egida prim-ministrului Vladimir Filat, a fost examinată și aprobată Propunerea de Politică Publică, elaborată de către Ministerul Afacerilor Interne în vederea modernizării mecanismului de investigare a cazurilor de încălcare a drepturilor omului de către angajații subdiviziunilor MAI. Legislația în vigoare a Republicii Moldova stabilește mecanismul de investigare a cazurilor de încălcare a drepturilor omului de către această categorie de funcționari, conferind atribuții, în acest sens, mai multor autorități, cum ar fi MAI, Procuratura Generală, CCCEC și Avocații parlamentari.

În scopul examinării multilaterale și sub toate aspectele, complete și obiective a circumstanțelor încălcărilor normelor de drept, disciplinei de serviciu și executorie sau altor delictelor admise sau comise de către angajații organelor afacerilor interne, relevării cauzelor și condițiilor care au contribuit la comiterea încălcărilor, aplicării corecte a actelor normative în așa mod, ca fiecare vinovat să fie supus unei sancțiuni disciplinare întemeiate, în cadrul MAI se inițiază anchete de serviciu.

Temei de pornire și efectuare a anchetei de serviciu, pot servi:

- petițiile cetățenilor;
- informațiile și sesizările organelor de urmărire penală, procuraturii și instanțelor judecătorești;
- demersurile și interpelările autorităților publice centrale și locale,

persoanelor cu funcții de răspundere din diferite sfere de activitate;

- publicațiile și informațiile relevante din mijloacele de informare în masă;

- comunicările angajaților MAI despre încălcări și delictelor admise în activitatea colaboratorilor organelor și subdiviziunilor MAI;

- depistarea nemijlocită în cadrul activității de profilaxie de către colaboratorii Direcției investigații și securitate internă (DISI) sau a altor subdiviziuni ale MAI a cazurilor de încălcare a legislației și disciplinei de serviciu comise de colaboratorii organelor afacerilor interne.

Ancheta de serviciu se efectuează în termen de pînă la o lună (conform regulamentului) din ziua constatării abaterii disciplinare.

Termenul anchetei de serviciu sau aplicării sancțiunii disciplinare poate fi suspendat în următoarele cazuri:

- dacă vinovăția persoanei urmează a fi constatată în cadrul unor investigații efectuate de alte organe de drept;
- dacă persoana, în privința căreia se efectuează ancheta de serviciu, se află în deplasare în interes de serviciu, concediu anual de odihnă, în concediu de studii sau concediu medical;
- dacă există alte împrejurări ce de-

notă imposibilitatea adoptării unei concluzii definitive.

Documentul aprobat presupune concentrarea atribuțiilor de examinare a plîngerilor, exclusiv în competențele Direcției investigații și securitate internă a MAI care va asigura controlul calității examinării și a deciziilor adoptate, chiar și în cazul remiterii unui anumit număr de petiții către subdiviziunile MAI, precum și a unei

laboratori sînt specializați pe efectuarea investigațiilor și anchetelor interne, fapt care asigură un grad mai mare de profesionalism și acuratețe, ceea ce în consecință va duce la un procent mai mare de cazuri probate și adevărate.

De asemenea, ca una din opțiuni, s-a examinat posibilitatea creării unei instituții noi, specializate în investigațiile disciplinare pentru angajații Ministerului Afacerilor

polițisti, fapt ce asigură o independență și imparțialitate maximă, și contribuie la sporirea imaginii poliției în societate. Aceasta presupune separarea mecanismului de investigare de structurile de poliție.

În urma prezentării analizelor de impact a soluțiilor propuse, CIPS a susținut opțiunea identificată de către grupul de lucru al MAI, și anume „Atribuirea competențelor exclusive Direcției investigații și securitate internă de examinare a tuturor plîngerilor pe acțiunile angajaților MAI cu rezervarea dreptului conducătorilor de subdiviziuni de a iniția anchete interne pe încălcările subalternilor relevante de sine stătător”.

Totodată, membrii Comitetului s-au pronunțat și asupra oportunității privind examinarea de către Guvern a posibilității de creare a unei instituții noi, independente, specializate pe investigațiile disciplinare pentru angajații nu doar ai MAI, (ex.: Ombudsmanul pe afaceri interne), ceea ce a prevăzut cea de a doua opțiune de modernizare a mecanismului actual, dar pentru toate organele de drept.

MAI urmează să efectueze modificările de rigoare în structura organizațională și să elaboreze proiectele de ajustare a cadrului legislativ-normativ, prevăzute de Propunerea de Politică Publică în cauză.

Direcția informare și relații publice a MAI

evidențe clare (în baza unui soft) a încălcărilor și sancțiunilor aplicate. Prin scoaterea procedurii de examinare din competențele subdiviziunilor MAI se asigură independența și obiectivitatea sporită a responsabilităților de investigație. Examinarea petițiilor și anchetele de serviciu vor fi de competența DISI, ai cărei co-

Interne, numite convențional Ombudsmanul pe afaceri interne. În cadrul acestei opțiuni este preluată experiența Marii Britanii, în special a Irlandei de Nord, unde o instituție separată de MAI și Poliție, așa numitul Ombudsman al poliției, examinează toate plîngerile parvenite privind încălcările comise de către

Agresiunea sexuală – formă de violență asupra copiilor

În ultimul timp, se înregistrează tot mai multe cazuri de abuz sexual asupra copiilor. Fenomenul a pus în alertă atât instituțiile statale, cât și organizațiile neguvernamentale de profil.

Potrivit specialiștilor, abuzul și exploatarea sexuală a copiilor reprezintă forme deosebit de grave de infracțiune, ce pot provoca schimbări psihologice a persoanei pentru mult timp, întrerupând dezvoltarea fizică, emoțională, spirituală, intelectuală, sexuală și influențând abilitățile de cooperare și interesul social.

Potrivit datelor statistice ale MAI privind numărul cazurilor de abuz sexual în privința copiilor, pe parcursul anului 2009 au fost înregistrate 109 cauze penale, în anul 2010 - 191 cauze, în 2011 - 175 cauze.

În primele 3 luni ale anului 2012 au fost pornite 61 cauze penale privind infracțiunile de gen sexual, săvârșite împotriva copiilor.

În 7 cazuri copiii au fost abuzați în familie de către tatăl biologic, vitreg sau rude. Din numărul de copii, victime ale abuzului sexual, 7 sînt din categoria celor rămași fără îngrijirea unuia sau a ambilor părinți.

Printre formele de abuz sexual cel mai des întâlnite se numără: demonstrarea de materiale pornografice unui copil, convorbiri cu caracter obscen prin intermediul tehnologiilor de informare și comunicare, favorizarea

sau determinarea copilului la asistarea și desfășurarea de activități sexuale, exhibiționismul, atingeri indecente, încercarea/realizarea unui act sexual cu un copil.

Specialiștii au constatat semnele comportamentale ale unui copil abuzat sexual. În opinia lor, schimbările inexplicabile de comportament: auto-izolarea, coșmarurile, comportamentele antisociale, teama de anumite locuri, oameni sau diferite activități, rezultatele școlare slabe, absenteismul școlar frecvent, rușinea de propriul corp ș.a., ne pot da de bănuț că un copil a fost supus abuzului sexual.

Totodată, experții în domeniu susțin că toate infracțiunile sexuale nesensizate favorizează infractorul de a face noi victime. Prin urmare, o astfel de situație devine de neacceptat.

Copiii nu sînt în stare să se apere singuri, deci, pot deveni ușor victime ale adulților. În această situație, devine necesar de a stabili o relație de prietenie cu copiii, păstrînd respectul de sine al acestora.

Recomandări părinților de prevenire a agresiunilor sexuale

– Asigurați o educație sexuală copiilor, în funcție de stadiul lor de dezvoltare.

– Nu uitați: nu doar fetele, ci și băieții pot fi agresați sexual. Nu lăsați copii mici să se joace în stradă sau în locuri publice fără supraveghe-

re și nu le permiteți să meargă singuri în locuri izolate. Este de preferat ca cei mici să învețe să se organizeze în

plicabile, copilul nu se întoarce acasă la ora obișnuită, adresați-vă poliției.

– Observați cercul de pri-

devenit sau este pe cale să devină victima unui abuz sexual.

– În caz dacă copilul a de-

de medicina legală, pentru a constata abuzul și a primi certificatul medico-legal.

Recomandări pentru copii

– Nu te lăsa niciodată invitat de un necunoscut într-un local, la o petrecere sau la o plimbare cu mașina.

– Refuză orice cadou care vine din partea unui necunoscut.

– Nu face autostopul.

– Dacă un străin te obligă să intri într-o mașină, casă etc., strigă după ajutor cât poți de tare, apără-te cât poți de bine, încearcă să reții numărul de mașină, semnalmentele persoanei și orice semne particulare.

– Dacă ești urmărit pe stradă, intră într-un magazin și cere ajutor.

– Nu te îmbrăca provocator și nu intra în discuție cu persoane aflate sub influența băuturilor alcoolice.

– Nu spune nimănui că ești singur acasă.

– Fii reticent față de orice persoană care îți propune să consumi băuturi. Acestea pot fi băuturi alcoolice sau droguri.

– În cazul în care ești agresat și bruscat, acționează rapid, lovește, țintind ochii, gîtul, nasul, genunchii, organele genitale sau fugi. Orice ai alege, nu sta pe gînduri.

– Dacă ți se întîmplă ceva rău ție, colegilor, prietenilor tăi, informează imediat părinții, profesorii și poliția la numărul de telefon 902.

Cor. DREPTUL

grupuri, atât la joacă, cât și în drumul spre/dinspre școală.

– Obișnuieți copii să fie punctuali.

– Verificați cercul de prieteni al copilului, cînd acesta atinge vîrsta pubertății. Interesați-vă de locurile de petrecere a timpului liber. Este bine să știți întotdeauna unde se află copilul. Acționați cu discreție însă, pentru a nu lăsa impresia că le controlați activitatea la orice pas.

– Dacă, din motive inex-

teni adulți al copilului (chiar în cercul de cunoștințe al familiei). Fiți prudent cu persoanele care manifestă prea mult interes pentru copil.

– Atenționați mereu copiii să nu urce în mașini necunoscute, să nu vorbească cu străinii, să nu-i însoțească pentru a căuta împreună cu ei „un obiect pierdut” sau pentru a vedea un „lucru frumos”.

– Ajutați copilul să discute deschis despre sexualitate. Așa veți afla de la el dacă a

venit victimă a abuzului sexual, el are nevoie de atenție. Ascultați-l, arătați-i că îl credeți, spuneți-i că nu este el de vină și că este foarte curajos.

– Apelați la poliție sau sunați la 902. Pentru ca abuzul suferit să nu declanșeze o traumă cu efecte psihologice ireversibile, copilul-victimă trebuie prezentat imediat unui psiholog.

– În termen de 24 de ore, prezentați-vă la serviciul

Training pentru ofițerii MAI privind încadrarea juridică a cazurilor de trafic de ființe umane

Fenomenul migrației ilegale constituie o problemă acută pentru Republica Moldova, generînd consecințe cu un vădit impact social. Printre acestea se numără și traficul de ființe umane. Întru eficientizarea activității antitrafic, recent, pentru ofițerii MAI a fost organizat un training cu genericul „Dezvoltarea aptitudinilor practice ale ofițerilor MAI privind încadrarea juridică a cazurilor de trafic, tehnici de audiere și protecție a victimei”.

Discuțiile participanților s-au axat asupra problemelor încadrării juridice a cazurilor de trafic de ființe umane, proxenetism și muncă forțată, protecției victimei, precum și asupra tehnicilor de audiere a acestora. În calitate de experți au fost implicați ofițerii CCTP, psihologul din cadrul Centrului „La Strada” și experții OIM, care au participat la elaborarea unei cercetări în domeniul infracțiunilor de trafic. La eveniment au fost prezenți 25 de ofițeri de urmărire penală și ofițeri operativi din zona de Sud a țării. Acest curs face parte din cadrul Programului de instruire, elaborat și desfășurat de către expertul internațional, procurorul din SUA, Albert Moskowitz. Astfel de întruniri urmează să se desfășoare în zona de Nord și Centru a țării.

Cor. DREPTUL.

Recomandări de protecție a copilului în spațiul virtual

Ministerul Afacerilor Interne vine cu următoarele recomandări de protecție a copiilor și de contracarare a unor eventuale capcane, întinse în spațiul virtual de persoane cu intenții dubioase.

Pentru copii:

– nu oferi persoanelor contactate pe Internet informații personale despre tine sau familia ta;

– nu spune parola de e-mail altor persoane, deoarece aceștia pot trimite mesaje jignitoare în numele tău sau pot intra pe site-uri interzise;

– dacă vrei să te întâlnești cu o persoană pe care ai cunoscut-o pe Internet, anunță părinții despre aceasta, deoarece oamenii pot fi foarte diferiți de ceea ce au pretins că sînt în spațiul virtual și astfel, poți deveni victimă

a traficului de persoane și a altor întîmplări tragice;

– evită postarea pe Internet a fotografiilor care te surprind în ipostaze indecente, ele pot fi folosite, mai devreme sau mai tîrziu, pentru a face rău, ție sau celor apropiați;

– nu uita că nu tot ceea ce citești sau vezi pe Internet este adevărat;

– dacă cineva te face să te simți inconfortabil pe Internet, poți oricînd să renunți la comunicarea cu acea persoană.

Pentru părinți:

– supravegheați activitatea copilului dumneavoastră pe Internet;

– așezați computerul conectat la Internet într-o zonă deschisă, de unde puteți ușor supraveghea copilul;

– instalați softuri de filtrare a accesului la

Internet, ca măsuri suplimentare de supraveghere;

– încurajați copilul să vă spună dacă cineva din mediul online îl face să se simtă inconfortabil sau îi provoacă teamă;

– explicați copilului principiile elementare de autoprotecție pe Internet;

– încurajați copilul să aibă un comportament responsabil și cuviincios pe Internet, să nu transmită vulgarități, amenințări sau injurii. Faptele abuzive din online, pot avea consecințe în mediul real;

– nu restricționați excesiv și fără justificare accesul copiilor la calculator și la Internet.

Direcția informare și relații cu publicul a MAI

ACTA ar putea avea efecte negative asupra drepturilor fundamentale

Acordul internațional de combatere a contrafacerii a primit o nouă lovitură, după ce Autoritatea Europeană pentru Protecția Datelor a precizat că ACTA ar putea avea „efecte colaterale inacceptabile” asupra drepturilor fundamentale ale cetățenilor.

Autoritatea Europeană pentru Protecția Datelor subliniază că multe dintre măsurile privind consolidarea aplicării online a drepturilor de proprietate intelectuală ar putea implica o monitorizare la scară largă a comportamentului și a comunicațiilor electronice ale utilizatorilor.

„Deși este nevoie de mai multă cooperare internațională pentru aplicarea drepturilor de proprietate intelectuală, măsurile avute în vedere nu trebuie să afecteze drepturile fundamentale ale indivizilor. Trebuie respectat un echilibru între lupta împotriva încălcărilor drepturilor de proprietate intelectuală și drepturile la intimitate și protecția datelor. Se pare că ACTA nu este extrem de reușit în acest sens”, a declarat, într-un comunicat, Giovanni Buttarelli, din partea Autorității Europene pentru Protecția Datelor (AEPD).

Multe dintre măsurile de cooperare voluntară pentru aplicarea acordului ar atrage o procesare a datelor personale de către furnizorii de servicii de Internet care încalcă dreptul comunitar, relevă AEPD.

În plus, ACTA nu conține suficiente limitări și garanții, cum ar fi protecție judiciară eficientă, dreptul la proces corect, principiul prezumției nevinovăției și dreptul la intimitate și protecția datelor.

Pentru a putea intra în vigoare, ACTA are nevoie de aprobarea Parlamentului European,

care nu poate însă aduce modificări. În prezent, ACTA se află în stadiul dezbaterilor în mai multe comisii ale PE. La 20 martie, Comisia de petiții a declarat admisibilă o petiție semnată de 2,5 milioane de persoane împotriva ACTA.

Raportorul Parlamentului European în dosarul privind ACTA, eurodeputatul britanic David Martin, a anunțat, recent, că va recomanda Legislativului UE să voteze împotriva ACTA, deoarece documentul nu oferă suficiente garanții pentru cetățeni.

Ministerul de Interne a finalizat operațiunea de control al armelor

Recent, Ministerul Afacerilor Interne a desfășurat operațiunea specializată „Arsenal”, la realizarea căreia au fost implicați 18 748 angajați ai organelor afacerilor interne și 1070 reprezentanți ai altor instituții de resort.

Amintim că scopul operațiunii a constat în depistarea și ridicarea armelor de foc, munițiilor și substanțelor explozive păstrate ilegal. De asemenea, unul din țelurile acțiunii a constituit și verificarea tuturor posesorilor de arme, precum și eficientizarea activității de supraveghere și control asupra modului de circulație legală a armelor cu destinație civilă.

Potrivit unui comunicat al MAI, în urma măsurilor întreprinse în cadrul operațiunii „Arsenal”, au fost efectuate 38 173 de verificări ale condițiilor de păstrare a armelor și munițiilor, dintre care 37 742 în privința persoanelor fizice și 431 în privința persoanelor juridice, în rezultatul cărora au fost înaintate 31 de sesizări la adresa persoanelor juridice, privind lacunele depistate, cu acordarea termenului de înlăturare a acestora.

Pentru încălcarea regulilor de

deținere, port și transport a armelor au fost ridicate 313 arme, care după înlăturarea lacunelor și încălcărilor depistate, urmează a fi restituite proprietarilor. Alte 398 de arme au fost ridicate pentru încălcarea termenului de prelungire a permisului de armă.

Concomitent, pentru diverse încălcări și neregularități admise, au fost retrase și anulate 71 de permise de portarmă.

Pe parcursul desfășurării opera-

fără stăpîn. La fel, au fost depistate și ridicate 9 grenade, 17 proiectile și obuze, 2 focoase de grenade, 7 mine, 334 cartușe deținute ilegal, 94 cartușe găsite fără stăpîn, iar altele 258 cartușe au fost predate benevol din posesie ilegală.

Cetățenii care dețineau arme ilegal s-au conformat, predând benevol 95 de arme, care urmează să fie examinate și înregistrate în conformitate cu prevederile Hotărîrii Guvernului nr. 181 din 19.02.2007

„cu privire la unele măsuri suplimentare de eficientizare a armelor și munițiilor”.

Pentru diverse încălcări constatate, au fost inițiate 1168 proceduri contravenționale, dintre care: 4 procese-verbale întocmite pentru încălcarea prevederilor art.128, Cod contravențional (braconaj), 4 - în baza prevederilor art.360, C. contr. (încălcarea modului de înstrăinare a armelor), 501 - în baza prevederilor art.361, C. contr. (încălcarea regulilor de deținere, port, transport, folosire și aplicare a armelor individuale și munițiilor), 651 - în

baza prevederilor art.362, C. contr. (încălcarea termenului de prelungire a permisului de armă) 8 - în baza prevederilor art.363, C. contr. (tragerea din armă de foc în locuri nerezervate pentru aceasta).

De asemenea, au fost intentate 12 cauze penale, dintre care: 10 în baza prevederilor art.290, Cod penal (purtarea, păstrarea, procurarea ilegală a armelor și munițiilor) și 2 în baza prevederilor art.291, Cod penal (păstrarea neglijentă a armelor și munițiilor).

Nadejda CHIȚAN

Atelierul de lucru regional privind protecția drepturilor intelectuale

Protecția drepturilor intelectuale a constituit genericul unui atelier de lucru regional. Acțiunea a fost organizată de către Ministerul Afacerilor Interne, în colaborare cu Comisia Europeană în cadrul proiectului TAIEX, care și-a desfășurat, recent, lucrările în incinta hotelului Codru, din Capitală.

La întrunire au participat specialiști din cadrul subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne, CCCEC, AGEPI, Procuraturii Generale, Serviciului Vamal și Serviciului Grăniceri, precum și experți din Belarus, Georgia, Turcia, Ucraina.

Atelierul a fost moderat de către Simone Di Meo, ofițer al Organizației Internaționale a Poliției Criminale Interpol, fiind asistat de către Kit Yuk-Ying Shek, ofițer al Organizației Internaționale a Poliției Criminale Interpol și Valentina Litvinov, șef al Biroului Național Central Interpol.

În alocuțiunea de deschidere, colonelul de poliție Valentina Litvinov, a salutată din numele conducerii Ministerului Afacerilor Interne participanții la lucrările atelierului și a menționat că „doar în rezultatul

operațiunii specializate, au fost depistate și ridicate 877 de arme, dintre care: 2 arme artisanale, 51 arme cu țeava lisă și pistoale cu gaze deținute ilegal, 6 arme cu țeava ghintuită, păstrate ilegal, 12 arme depistate

colaborării eficiente a structurilor abilitate în protecția proprietății intelectuale, atât la nivel național, cât și la nivel internațional, va putea fi asigurată securitatea cetățenilor în spațiul online”.

Obiectivul principal al acestui proiect îl constituie identificarea căilor de combatere a tendințelor dezvoltării fenomenului criminalității în domeniul protecției drepturilor intelectuale în spațiul on-line, în cadrul căruia a fost efectuată o analiză comparată a metodelor moderne de investigare a infracțiunilor de acest gen.

În cadrul atelierului, au fost abordate unele aspecte teoretice și practice ale protecției drepturilor de proprietate intelectuală, cum ar fi identificarea subiectului încălcării, colectarea probelor, cooperarea cu alte subdiviziuni specializate etc.

De asemenea, a fost examinat modul de operare a criminalilor care comit infracțiuni cibernetice și au fost elaborate recomandări cu privire la investigarea infracțiunilor împotriva drepturilor proprietății intelectuale, comise online în Republica Moldova, precum și în alte state.

Nadejda CHIȚAN

Modificări în Codul de procedură penală: Mai puține ore de arest și mai multe drepturi pentru cetățeni

Parlamentul a votat în lectură finală Legea pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală. Proiectul legii a fost elaborat de Ministerul Justiției în colaborare cu reprezentanții tuturor instituțiilor de drept, ai mediului academic și societății civile. Legea intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial.

Potrivit autorilor, amendamentele aplicate la Codul de procedură penală constituie un set complex de măsuri care urmăresc să elimine lacunele existente în legislația penală, în corespundere cu Strategia de reformare în sectorul justiției și Planul de activitate al Guvernului pentru anii 2011-2014.

Pentru a elimina barierele birocratice și asigura o procedură cât mai rapidă și eficientă de cercetare a infracțiunilor, aceasta a fost divizată în două faze distincte: cea a procesului penal, care va începe din momentul sesizării organului de urmărire penală, și cea a urmăririi penale, care pornește odată cu emiterea ordonanței de începere a urmăririi penale. Totodată, orice acțiuni de urmărire penală, autorizate de judecătorul de instrucție, vor putea fi realizate doar în cadrul unei urmăririi penale în desfășurare.

Termenul de reținere pentru identificarea unei persoane a fost redus de la 72 la 6 ore. Pe lângă aceasta, a fost modificată și instituția arestului, pentru a preveni condamnări similare celor pe care Republica Moldova le-a suferit

la CEDO, pe motiv de emitere a unor încheieri nemotivate de aplicare a măsurilor de constrângere. În context, judecătorii au fost obligați să reflecte în încheieri atât probele acuzării, cât și pe cele ale apărării, iar procurorii vor trebui să prezinte probele lor imediat, nu doar în instanță, dar și avocatului, pentru a-i oferi timp să pregătească argumentele apărării. O condiție obligatorie a devenit și controlul medical al persoanelor plasate în arest, pentru a exclude cazurile de tortură sau tratamente inumane și degradante.

Completările legislative instituie și o nouă cale de atac, care prevede revizuirea cauzelor ca urmare a unor hotărîri pronunțate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului. În acest fel, se urmărește a fi asigurată respectarea deciziilor CEDO și, în același timp, unificată practica judiciară.

Codul de procedură penală a fost, de asemenea, completat cu un capitol ce va reglementa activitatea specială de investigație, în corelație cu Legea privind activitatea specială de investigații, adoptată, recent, de Parlament.

Lilia DUMINICA

Femeile din Moldova sînt încurajate să se implice în afaceri

Femeile din Moldova sînt încurajate să se implice mai activ în mediul de afaceri. Prin intermediul unui program, susținut financiar de Guvernul Suediei, femeile care vor iniția o afacere sau vor dori să-și extindă businessul existent, vor putea beneficia de asistența pentru consultanță.

În cadrul programului „Femeile în afaceri”, 90 de femei din toată țara, inclusiv din regiunea transnistreană, vor beneficia de asistență financiară de pînă la 10 mii de euro pentru proiectele de consultanță.

Pe lângă atragerea femeilor în business, scopul proiectului este de a contribui la stoparea fenomenului migrației, oferind locuri de muncă femeilor din Moldova și totodată, posibilitatea de a-și face o carieră în afaceri.

Potrivit unor date, în Moldova, circa o pătrime din conducătorii întreprinderilor mici și mijlocii sînt femei. Durata proiectului este de trei ani, iar în cazul în care va fi solicitat, finanțatorii nu exclud posibilitatea că va fi prelungit.

Probleme la redobîndirea cetățeniei române

Capacitatea administrativă a Autorității Naționale pentru Cetățenie acoperă cu greu numărul mare de solicitanți din R. Moldova care vor să-și recapete cetățenia românească. La această concluzie au ajuns autorii unui studiu lansat de Fundația Soros.

În București există o singură zi de lucru cu publicul, în care solicitanții pot depune dosarele, iar la sediul instituției se creează cozi imense, de 300-500 de persoane.

Autorii mai identifică o perioadă îndelungată de timp pentru procesarea dosarului de redobîndire.

Aceasta durează în medie 10-14 luni, în locul celor cinci prevăzute de lege.

În studiu sînt prezentate și recomandări care vizează eficientizarea procedurii de depunere și soluționare a dosarului de redobîndire.

Cu toate problemele existente, aproape un sfert de milion de persoane din R. Moldova au redobîndit cetățenia română, în 20 de ani. Din anul 1991 și pînă la 15 august 2011, un număr de 226 507 moldoveni au redobîndit cetățenia română, plus alte cîteva zeci de mii de noi cetățeni, pînă în prezent.

Aniversări

Tudor BERDILĂ,
președintele Judecătoriei Cantemir

Mult stimat domnule Tudor Berdilă,
Cu deosebite sentimente, vă adresăm cele mai calde felicitări, cu prilejul frumoasei dumneavoastră aniversări.

Prin tenacitatea cu care munciți, prin înțelepciunea pe care o vădiți, prin responsabilitatea fără egal, de care dați dovadă în tot ceea ce faceți, ați câștigat incontestabil încrederea și respectul tuturor.

Ați ajuns aici, la această frumoasă sărbătoare a sufletului, cu un spirit al dreptății ireproșabil, hotărât și devotat ideii de perfecțiune.

Vă dorim să aveți parte de multă sănătate, succese, realizări și bucurii pe măsura așteptărilor.

La mulți ani!

Iurie COTRUȚĂ,
vicepreședintele Judecătoriei Botanica

Mult stimat domnule Iurie Cotruță,
În această zi mărețată pentru dumneavoastră, vă aducem alege cuvinte de admirație și recunoștință, sincere felicitări, urări de bine și sănătate.

Avansarea prin muncă, efort și elan, pe treptele ierarhice juridice, poartă amprentele unei ireproșabile personalități, care cu siguranță, poate fi considerată un model de profesionalism, inteligență, verticalitate, probitate pentru noile generații de juriști.

Cu prilejul acestei deosebite aniversări, vă dorim viață îndelungată, plină de realizări și bucurii, cât mai multe clipe de înălțare și satisfacție sufletească.

La mulți ani!

***

Zilele acestea și-au aniversat ziua de naștere:

Elena Bobeica, magistrul în drept, lector universitar, Facultatea de drept, USM; **Felicia Păscăluță**, magistrul în drept, lector universitar, Facultatea de drept, USM; **Victor Volcinschi**, doctor în drept, profesor universitar, Facultatea de drept, USM; **Eduard Boișteanu**, doctor în drept, conferențiar universitar, Facultatea de drept, USM; **Tatiana Molcianova**, judecător, Basarabeasca; **Lilia Gavriliuc**, judecător, Florești; **Liliana Andriaș**, judecător, J. Econ. Circumscripție; **Ludmila Caraiuanu**, judecător, Ceadr-Lunga; **Valentina Timošenco**, judecător, Bălți; **Veronica Carapirea**, președintele Judecătoriei Basarabeasca; **Galina Moscalciuc**, judecător, Buiucani; **Iuliana Oprea**, judecător, CSJ; **Viorica Ursu**, vicepreședintele Judecătoriei Criuleni; **Lucia Lupășcu**, judecător, Drochia; **Valentina Tripaduș**, judecător, CA, Bălți; **Nicolae Craiu**, judecător, CA Economică; **Vasile Nogai**, judecător, Glodeni; **Gheorghe Bordea**, judecător, Leova; **Evgheii, Dvurecenschi**, președintele Judecătoriei Taraclia; **Vladislav Clima**, vicepreședintele Judecătoriei Ciocana; **Nicolae Chirtoagă**, judecător, Briceni; **Iurie Diaconu**, judecător CSJ; **Eugeniu Bejenaru**, președinte interimar al Judecătoriei Ocnita; **Boris Bîrea**, judecător, CA Economică; **Dorin Dulghieru**, judecător, Buiucani; **Eugeniu Pșenița**, judecător, Edineț; **Florin Valicu**, procuror, Leova; **Gheorghe Leiciu**, procuror, Găgăuzia.

Mult stimați omagiați, este o onoare pentru noi să vă adresăm sincere și calde urări de sănătate. Apreciem străduința, devotamentul, abnegația, responsabilitatea cu care vă îndepliniți obligațiile, astfel încât doar Dreptatea și Adevărul să triumfe.

Vă dorim să aveți parte, de acum încolo, doar de împliniri și realizări care să vă întregască deplin fericirea.

La mulți ani!

membrii Consiliului
de administrație al Uniunii Juriștilor,
Echipa Dreptul și Revista Națională de Drept

Echipa redacției Vă adresează un Apel de unire și sprijin. Vă șintem recunoscători că șinteti abonații noștri și susțineți ziarul. Noi avem nevoie de acest ajutor și vom rămîne alături de Dvs.

6 alimente sănătoase pe care nu le mîncăm

Nutriționiștii ne îndeamnă întotdeauna să mîncăm cele mai sănătoase alimente. Iar legumele și fructele se află mereu în fruntea clasamentului atunci cînd vine vorba despre un stil de viață echilibrat. Cu toate acestea, există unele alimente care, deși sînt foarte bogate în vitamine, sînt ocolite cu grație de consumatori. Vă prezentăm un top al celor mai sănătoase 6 alimente pe care oamenii nu le includ în meniul de zi cu zi.

1-2. Fasolea și lintea. Avînd în vedere conținutul bogat de proteine, fibre, fier, magneziu, potasiu și zinc, fasolea și lintea sînt „superstarurile” legumelor. Cu toate acestea, multă lume le sare din lista de cumpărături. Iar cînd, totuși, le achiziționează, sînt preferate conservele. Nutriționiștii avertizează, însă că, deși sînt mai convenabile pentru buzunar, alimentele își pierd, prin conservare, pînă la 40% din proprietăți.

3. Pepenele. Pentru unii poate fi fructul preferat al verii, însă sînt destui care, din cauza conținutului său ridicat de zahăr, îl ocolesc. Și rău fac. Specialiștii în nutriție îl recomandă tocmai pentru sucul dulce, dar scă-

zut în calorii, bogat în vitaminele A, C și potasiu.

4. Cartofii dulci. La fel ca și pepenele, cartofii dulci

nele A, D și K, minerale și numai 22 de calorii într-o ceașcă de suc. Mai mult decît atît, varza roșie con-

fierbi, tomatele eliberează licopen, un antioxidant care ajută la întărirea sistemului imunitar. Potrivit unui stu-

sînt omiși tocmai pentru că sînt dulci. Însă, nimeni nu se gîndește la celelalte proprietăți cum ar fi conținutul bogat de beta caroten, vitamina C, fibre și potasiu care fac din cartofii dulci una dintre cele mai bune și sănătoase legume.

5. Varza roșie. O sursă minunată de fibre, vitami-

ține antioxidanți ce sporesc enzimele care luptă împotriva celulelor canceroase. Se poate transforma în orice: suc, salată, supă și alte mîncăruri delicioase, dar mai ales sănătoase.

6. Roșiile în bulion. Multă lume consideră roșiile proaspete foarte sănătoase. E adevărat, însă, dacă le

diu publicat în 2009 în „Journal of Clinical Oncology”, consumul de roșii poate preveni cancerul la prostate, dar licopenul este benefic și în cazul altor forme de cancer. Fierbeți roșiile și stocați-le în câmară. Le puteți folosi la pizza, sos pentru spaghetate, ciorbe, supe și alte feluri de mîncare.

Caleidoscop

Inteligența se moștenește genetic

Inteligența se moștenește. Mărimea creierului și faptul că unele persoane au un IQ mai mare este un lucru determinat genetic. La această concluzie a ajuns un grup de 200 de cercetători din mai multe țări.

Cercetătorii susțin că au argumente plauzibile că geniul se moștenește. Persoanele implicate în studiu au fost supuse unor teste care au inclus scanarea creierului.

Oamenii de știință au analizat date provenind de la peste 20 de mii de oameni din mai multe colțuri ale lumii, printre care America de Nord, Europa și Australia.

Compușii chimici din cosmetice cresc riscul de diabet

Se pare că pericolul se poate ascunde chiar și într-un simplu parfum. Oamenii de știință avertizează că produsele obișnuite de cosmetică și machiaj conțin chimicale care ar putea să crească riscul de diabet.

Este vorba despre „ftalați”, compuși chimici care se adaugă plasticului pentru a-l face flexibil și transparent. Cercetătorii suedezi susțin că prezența acestui compus în produsele cosmetice ca fondul de ten, creme și parfumuri, crește considerabil riscul apariției diabetului de tipul doi.

Cercetarea a fost efectuată pe persoane cu vîrsta de peste 65 de ani. Chiar dacă specialiștii care au efectuat studiul au argumente în favoarea ipotezei lor, totuși, unii medici se arată sceptici în acest sens.

Bancomatul care îți citește în palmă

Ce ai putea să ceri mai mult decît să scoți bani pe loc de la un aparat, folosind un simplu card? Ei bine – cum ar fi dacă nu ai mai avea nevoie nici măcar de acel card.

Cînd băncile au început să folosească bacomatele pentru tranzacții mai ușoare de bani, activitatea bancară a fost cu atît mai ușoară și plăcută. Dar pe măsură ce tehnologia evoluează, este normal ca ea să se transmită și sistemului

bancar. Bancomatele viitorului te vor lăsa să scoți sau să depozitezi bani cu o simplă atingere.

Ideea facilitării și mai mult a tranzacțiilor a venit de la banca Ogaki Kyoristu din Japonia. Noul design de bancomat va funcționa astfel: îi va da voie clientului să depoziteze și să scoată bani doar cu ajutorul propriei lor palme.

Mașinăria a fost produsă de Fujitsu și are încorporat un scanner special, utilizat pentru detectarea moldelelor liniilor din palmă, imagini folosite apoi pentru identificarea individului. Mașinăria are nevoie și de data nașterii și PIN-ul utilizatorului.

Acest concept a fost produs anul trecut, cînd Japonia trecea prin perioada de cutremure și tsunami. Majoritatea locuitorilor și-au pierdut toate posesiile, casele și chiar și cardurile de bancomat. Din aceasta cauză, Ogaki a hotărît să instaleze noile bancomate sub sloganul „Tu ești propriul tău card”.

Uimitor! La numai 4 ani are un IQ aproape cît al lui Einstein

Deși nici nu a început să meargă la școală, Heidi, o fetiță din Marea Britanie, de doar 4 ani, a uimit întreaga lume. Britanica are un IQ aproape egal cu cel al lui Albert Einstein sau al lui Stephen Hawking și a fost acceptată în schimb în Mensa, supranumit și „clubul genilor”.

Heidi Hankins i-a impresionat pe examinatorii cu inteligența sa. La doar 4 ani, fetița știe să scrie și să facă exerciții de matematică, chiar dacă nu a început încă școala, scrie „Daily Mail”.

Ea are un IQ de 159, în condițiile în care media pentru un adult este de 100, iar pentru cei „înzestrați” de 130.

Micuța se află cu puțin în urma genilor Albert Einstein și Stephen Hawking al căror IQ este de 160. Performanța micuței i-a asigurat un loc printre geniile din Mensa, organizația oamenilor cu un IQ mult peste medie.

IQ-ul lui Heidi este chiar și peste cel al unei cunoscute matematiciene, Carol Vorderman, de asemenea, membru Mensa, care are un IQ de 154.

FONDATORI:

Universitatea de Stat din Moldova

Universitatea de Studii Politice și Economice Europene „Constantin Stere” din Moldova

Uniunea Juriștilor din Moldova

Redactor-șef:

Gheorghe AVORNIC

Reporteri: Irina BUREA, Lilia DUMINICA,

Jurist: Vitalie MODRÎNGĂ

Redactor-stilizator: Corina BERZOI

Machetator: Maria BONDARI

Contabila: Maria JOSANU

Adresa redacției:

MD 2009, Chișinău, str. A. Mateevici, 60, bir. 222. Pentru vizitatori: intrarea din str. Bănulescu-Bodoni, 2. Tel.: 57-77-52. Fax: 57-76-90.

DREPTUL · Date bancare: c/d 222472202641.

BC Banca Socială.

BIC:BSOCMD 2x722. c/f 37934018.

Punctul de vedere al autorilor materialelor publicate nu reflectă neapărat opinia redacției.

Redacția nu corespundează cu cititorii, materialele autorilor nu se recenzează și nu se restituie.

Tiparul executat la tipografia USM.

Indice – 21596

Tiraj 4600

Com. 17 sp